

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 betreffende lage-emissiezones
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Artikel 10 van het decreet houdende aanpassing van diverse decreten met betrekking tot de omvorming van het Vlaams Energieagentschap tot het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, tot integratie van opdrachten inzake klimaat van het Departement Omgeving in dit Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, tot integratie van opdrachten inzake lucht van het Departement Omgeving in de Vlaamse Milieumaatschappij en houdende rapportage door het Departement Omgeving van 4 december 2020, wijzigt artikel 10.2.3, §2, 2°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid dat de taken opsomt voor de Vlaamse Milieumaatschappij met betrekking tot de verontreiniging van de atmosfeer. Aan de Vlaamse Milieumaatschappij wordt de bevoegdheid om de verontreiniging van de atmosfeer, met uitzondering van de verontreiniging als gevolg van broeikasgassen, te voorkomen en te beperken, toegewezen. Om die reden worden enkele bevoegdheden overgeheveld naar de Vlaamse Milieumaatschappij en worden de betreffende bepalingen in overeenstemming gebracht met deze bevoegdheidstoewijzing.

Hiermee samenhangend wordt in het kader van omgevingsvergunningsaanvragen een specifieke adviesbevoegdheid voor Vlaamse Milieumaatschappij, lucht, in het leven geroepen. Thans werd dit advies opgevangen door de mogelijkheid in artikel 35, §2, van het Omgevingsvergunningenbesluit, waarbij er door het Departement subadvies lucht gevraagd werd.

Ook worden in het kader van de bevoegdheidstoewijzing aanpassingen voorgesteld aan de erkenningsregelingen energie en klimaat, opgenomen in VLAREL, en aan bepalingen inzake toezicht, opgenomen in het Milieuhandhavingsbesluit, wat betreft deze erkenningsregeling.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsvelden:

- Omgeving en Natuur

Vlaams Regeerakkoord 2019-2024

Om een coherent en geïntegreerd klimaat- en energiebeleid te voeren, versterken we het bestaande Vlaams Energie Agentschap tot een slagkrachtig Vlaams energie- en klimaatagentschap (VEKA). We doen dit via overheveling van de afdeling energie, klimaat en groene economie uit het departement omgeving, m.u.v. het team luchtkwaliteit (dat bij de VMM wordt ondergebracht).

[...]

Het Vlaams Energie Agentschap wordt versterkt met de afdeling energie, klimaat en groene economie uit het departement Omgeving tot een slagkrachtig Vlaams Energie- en Klimaatagentschap. Dit geldt met uitzondering van de mensen die werken rond luchtkwaliteit en diepe ondergrond, die overgeheveld worden naar de VMM respectievelijk VITO.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Vlaamse Regering keurde voorliggend ontwerp principieel goed op 4 december 2020 (VR 2020 0412 DOC.1349). De Raad van State verleende advies nr. 68.444/1 op 7 januari 2021. Voor een bespreking hiervan wordt verwezen naar punt 3.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

In het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 wordt voorzien in een herschikking van de Vlaamse administratie met betrekking tot de energie- en klimaatbevoegdheden. Om een coherent en geïntegreerd klimaat- en energiebeleid te voeren wordt het bestaande Vlaams Energieagentschap (VEA) omgevormd tot een slagkrachtig Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA).

Dit gebeurt door de overheveling van de bevoegdheden energie en klimaat uit de Afdeling Energie, Klimaat en Groene Economie uit het Departement Omgeving naar het VEKA. Het Team Lucht van voormelde afdeling wordt ondergebracht bij de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM).

Het onderbrengen van de taken rond lucht(kwaliteit) bij de VMM wordt, naast de omvorming van het VEA naar het VEKA, geregeld in het decreet houdende de aanpassing van diverse decreten met betrekking tot de omvorming van het Vlaams Energieagentschap tot het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, tot integratie van opdrachten inzake klimaat van het Departement Omgeving in het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, tot integratie van opdrachten inzake lucht van het Departement Omgeving in de Vlaamse Milieumaatschappij en houdende rapportage door het Departement Omgeving van 4 december 2020 (hierna: het VEKA/VMM/dOMG-decreet).

De VMM waakt over de luchtkwaliteit in Vlaanderen, door het uitvoeren van metingen van schadelijke stoffen in de lucht en het in kaart brengen van de verschillende bronnen van luchtverontreiniging. Het Departement Omgeving voerde de taken uit in het kader van beleidsvoorbereiding en -uitvoering lucht, in het kader van onder andere doelstellingen en actieplannen. Om de monitoring, de kennis, de beleidsvoorbereiding en -uitvoering te centraliseren worden taken rond lucht (met uitzondering van

de verontreiniging als gevolg van broeikasgassen) ondergebracht bij één entiteit, meer bepaald de VMM.

Artikel 10 van het VEKA/VMM/dOMG-decreet van 4 december 2020 wijzigt artikel 10.2.3, §2, 2°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM) zodat aan de VMM de bevoegdheden van het Departement Omgeving worden toegewezen inzake beleid en maatregelen om de verontreiniging van de atmosfeer, met uitzondering van de verontreiniging als gevolg van broeikasgassen, te voorkomen en te beperken.

Ten gevolge van de integratie van opdrachten inzake lucht(kwaliteit), met uitzondering van de verontreiniging als gevolg van broeikasgassen, in het takenpakket van de VMM wordt, door het VEKA/VMM/dOMG -decreet, de oplisting in artikel 10.2.3, §2, DABM aangevuld met:

“De taken van de Vlaamse Milieumaatschappij met betrekking tot de verontreiniging van de atmosfeer zijn:

1° ...

2° de beleidsvoorbereiding, het opvolgen, evalueren en rapporteren over de uitvoering en voortgang van het beleid en het ontwikkelen en inzetten van instrumenten en het uitwerken en uitvoeren van maatregelen om de verontreiniging van de atmosfeer, met uitzondering van de verontreiniging als gevolg van broeikasgassen, te voorkomen en te beperken;”

Dit heeft een aantal consequenties: de afdeling, bevoegd voor luchtbeleid, van het Departement Omgeving wordt immers in een aantal decreten en besluiten expliciet bij naam vermeld en daarbij met taken belast.

In dit ontwerpbesluit worden, met het oog op een coherente beleidsvoering, de bepalingen in de verschillende besluiten waarin de bevoegdheden voor lucht(kwaliteit) worden afgebakend in overeenstemming gebracht met het VEKA/VMM/dOMG-decreet en de daaruit voorkomende bevoegdheidstoewijzing aan de VMM. Deze besluiten zijn:

1. het besluit van de Vlaamse Regering houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne van 1 juni 1995 (Vlarem II)
2. het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning
3. het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 betreffende lage-emissiezones (LEZ-besluit).

Daarnaast moet worden vastgesteld dat er nog enkele sectorale aanpassingen nodig zijn voor een overheveling van erkenningen inzake energie (centrale verwarmings- en airco-installaties in gebouwen) en inzake klimaat (beheersing gefluoreerde broeikasgassen) vanuit het departement naar het VEKA. Deze aanpassingen betreffen wijzigingen in:

1. het VLAREL (het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu,
2. het Milieuhandhavingsbesluit (het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid)

De overdracht van de personeelsleden en ICT van het departement Omgeving en de Vlaamse Milieumaatschappij zal bij afzonderlijk besluit van de Vlaamse Regering gebeuren.

Dit geldt eveneens voor de overdracht van personeelsleden van het departement Omgeving naar het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap.

B. TOELICHTING PER TE WIJZIGEN BESLUIT

Voor een toelichting per te wijzigen besluit wordt verwezen naar de nota, gevoegd bij het op 4 december 2020 principieel goedgekeurd ontwerp besluit.

3. ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State verleende advies nr. 68.444/1 op 7 januari 2021.

Randnummer 4 gaat over de rechtsgronden in enerzijds de aanhef van het besluit, anderzijds in de rechtsgrondentabel, gevoegd bij de nota.

Reactie: De aanhef werd aan de geformuleerde bemerkingen aangepast.

Randnummer 5 handelt over de adviesbevoegdheid die toegekend wordt aan de afdeling van de Vlaamse Milieumaatschappij, bevoegd voor luchtverontreiniging.

Hierbij wordt opgemerkt dat dit advies niet enkel van belang lijkt te zijn voor aanvragen in 'kritische zones' waar de huidige luchtkwaliteitsgrenswaarde of luchtkwaliteitsstreefwaarde wordt overschreden, maar ook voor aanvragen die betrekking hebben op activiteiten zoals opgesomd in het ontworpen artikel 35, § 18, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015, waarbij deze activiteiten de overschrijding van die waardes in een bepaalde zone tot gevolg kunnen hebben (1), en eveneens voor aanvragen die betrekking hebben op bepaalde activiteiten die, ongeacht de zone waarin ze tot stand zouden worden gebracht, een grote impact hebben op de luchtkwaliteit (2). Daarom komt het de Raad van State, voor dat niet enkel de locatie maar ook de aard van het aangevraagde project zelfstandige, relevante criteria zijn.

Reactie: Voor het bepalen van de adviesverplichting gelden drie voorwaarden:

- 1) de verplichting dat bij de vergunningsaanvraag een project-MER moet worden gevoegd;
- 2) een voorwaarde wat het voorwerp van de vergunningsaanvraag betreft (de beoogde handelingen)
- 3) een locatievoorwaarde.

Alle drie de voorwaarden dienen vervuld te zijn. De Raad van State gaat er ten onrechte van uit dat de locatie als hoofdcriterium geldt.

Het artikel wordt dan ook aangepast om dit te verduidelijken.

Daarnaast werd afgestapt van het oplijsten van concrete locaties waar het voorwerp van de aanvraag zou liggen. Thans wordt verwezen naar de luchtkwaliteitskaart die de VMM ter beschikking stelt, waar Vlaanderen, op basis van de berekende luchtkwaliteit, ingedeeld wordt in zones.

De locatievoorwaarde geldt thans bij ligging in of op minder dan 1500 meter van een oranje, rode of bruine zone. Doordat ook de oranje zone meegenomen wordt, worden ook aanvragen die de overschrijding van kritische waarden tot gevolg kunnen hebben, voor advies voorgelegd aan de afdeling van de Vlaamse Milieumaatschappij, bevoegd voor luchtverontreiniging.

Wat betreft aanvragen met betrekking tot activiteiten die, ongeacht de zone waarin ze tot stand zouden worden gebracht, een grote impact hebben op de luchtkwaliteit, is het zo dat er steeds een MER moet worden gemaakt worden als deze activiteiten een grote impact hebben op luchtkwaliteit. In dergelijke gevallen kan er altijd subadvies gevraagd worden door het departement Omgeving op basis van artikel 35, §2 OVB, bij stedenbouwkundige handelingen. Voor installaties die onder de adviesbevoegdheden omgevingsvergunning ingedeelde inrichtingen vallen, is voor de VMM een adviesbevoegdheid m.b.t. lucht voorzien (art. 37, §6 OVB). Die wordt in de indelingslijst met een "M" aangegeven en slaat o.a. op grote installaties die mogelijks belangrijke luchtvervuiling veroorzaken. Op die manier is ook bij de exploitatie van vergunningsplichtige ingedeelde inrichtingen of activiteiten met grote impact op de luchtkwaliteit voldoende afgedekt is bij het regelen van de adviesbevoegdheid ter zake.

In **randnummer 6** merkt de Raad van State op dat, gelet op het feit dat de concrete datum voor inwerkingtreding van voorliggend besluit reeds gekend is, met name op 1 januari 2021, het te nemen besluit retroactief uitwerking hebben, wat slechts onder bepaalde voorwaarden toelaatbaar kan worden geacht.

Reactie: Daar decretaal de bevoegdheden reeds op 1 januari 2021 werden overgedragen, alsook het personeel die betrokken taken uitvoeren, is de retroactiviteit noodzakelijk voor de continuïteit en de goede werking van het bestuur.

De bevoegdheden inzake toezicht, die gewijzigd worden door artikel 26 en 27 van voorliggend besluit, zijn niet louter gekoppeld aan de wijzigingen in bevoegdheid, opgenomen in decreet van 4 december 2020, maar ook aan het DABM. Retroactiviteit aan deze artikelen geven zou mogelijks problematisch kunnen zijn. Vandaar dat bepaald wordt dat deze artikelen in werking treden op de dag van publicatie van voorliggend besluit.

4. BESTUURLIJKE IMPACT

Voorliggend ontwerp van besluit heeft geen andere weerslag op

- de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap
- de lokale besturen

dan de weerslag aangegeven in de nota bij het op 4 december 2020 goedgekeurde ontwerp van besluit.

5. VERDER TRAJECT

Voorliggend ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt na definitieve goedkeuring overgemaakt voor publicatie in het Belgisch Staatsblad.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 betreffende lage-emissiezones;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, het klimaat en de omgeving, te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het besluit van de Vlaamse Regering van

19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 betreffende lage-emissiezones

2. Advies nr. 68.444/1 van de Raad van State van 7 januari 2021.